

Victor Meijer

Snoepreis

roman

MEULENHOF

1

Mijn moeder lag op straat, met haar nek op een van de tramrails. Ze schreeuwde: ‘Me mato, me oyes? Me mato!’ wat *Ik maak me van kant, hoor je? Van kant!* betekent.

Mijn vader hield mij aan de hand vast en zei tegen haar: ‘Ik ken je niet. Ik weet niet wie jij bent.’

We waren op de Overtoom in Amsterdam. In de verte kwam tram 1 aandenderen. Zij bleef liggen – hij liep met stevige passen naar huis, trok mij mee, terwijl mijn voeten de grond niet meer voelden.

Mijn vader was een moordenaar. Zonder een vinger uit te steken had hij haar door de tram laten overrijden. Hij glimlachte en zei: ‘Niks van aantrekken.’

Ze kwam thuis. Mijn vader zei niks. Zij zei niks. En ik wíst niks te zeggen. In de keuken begon ze het eten klaar te maken, alsof alles normaal was en ze dagelijks uit de dood opstond.

Toen ik nog vooruitkwam op handen en voeten en het geen probleem vond uit de voerbak van de kat te eten, werd mijn vader tijdens een ruzie met mijn moeder zo ongelooflijk kwaad, dat ik bang was dat de aders in zijn nek zouden springen. Hij trok de servieskast van de muur, schopte de tafel omver en sloeg een stoel stuk op de vloer. Mijn moeder stond in de keuken, met de rug naar hem toegedraaid. Ze schildte aardappels. Fluitend.

Of die keer dat mijn vader wegdook voor een mes dat mijn moeder naar hem toe slingerde en hem op een haar na miste. Hij kwam geschrokken overeind, keek om en ontdekte het mes, dat trillend in de voordeur was blijven steken.

Of neem De Avond waarop ik door mijn moeder wakker werd gemaakt. De Avond waarmee alles eindigde en tegelijkertijd begon. Alleen in de huiskamer brandde licht, knipperend licht van de schemerlamp met kuren die net genoeg liet zien om nergens tegenaan te lopen. Buiten hoosde het, ik hoorde het geruis van de regen en daarbovenuit het gekletter van water dat in de lege blikjes en emmers op het balkon druppelde. De telefoon rinkelde onafgebroken. Waarom nam mijn moeder niet op? Ze stak de ene sigaret met de andere aan. Ze zei dat ik me moest voorbereiden,

dat mijn vader straks zou langskomen en dat deze avond alles voorgoed zou veranderen. Want vanavond zou de waarheid boven tafel komen. Vanavond zou ik alles met mijn eigen ogen zien. Er kwam geen eind aan het regenen, de schemerlamp knipperde en mijn moeder bleef roken en herhalen dat alles zou veranderen, en intussen rinkelde de telefoon zonder dat er werd opgenomen.

Mijn moeder beviel van mij in een ziekenhuis dat in Lissabon stond, dan weer in Parijs en soms zelfs in Caïro. Dit kwam door de weeën. Die deden zoveel pijn dat het net zo goed in een iglo op de Noordpool met een ijsbeer als dokter geweest had kunnen zijn. En de bevalling duurde volgens haar toch zeker een maand.

‘Je hebt me bijna gedood,’ zei ze eens, ‘en misschien was dat wel beter, want dan had ik die pijn niet hoeven doorstaan.’

Mijn vader houdt vol dat ik 1) in het Wilhelmina Gasthuis te Amsterdam geboren ben en 2) de bevalling acht uur duurde.

‘Je moeder heeft het geboortebewijs. Daar staat het op.’

Mijn opa beweert dat mijn moeder mij ’s nachts op de wereld zette, aan de oever van de Andarax, de brede rivier die langs Almería kronkelt en waaraan ik mijn bijnaam te danken heb. Voluit heet ik namelijk Boris de Andarax Rodriguez Gonzales. De twee zigeunerinnen die onder het zingen van fandango’s het water

kookten, vieze doeken door schone vervingen en mijn moeder met waaiers koelte toewapperden, woonden in onze buurt. Toen het eindelijk zover was, kwamen ze aanzetten met emmers water en hun rinkelende en klepperende potten en pannen. Oma had alles wat er in huis was aan kaarsen en olielampen bij elkaar gezocht, aangestoken en in een cirkel rond mijn puffende moeder gezet. Op een paar meter afstand wachtten de omwonenden muisstil het moment van geboorte af. Omdat de zigeunerinnen bijgelovig waren, vonden ze dat mijn moeder moest bevallen naast het stromende water, zo dicht mogelijk bij het begin van al het leven.

‘Na drie dagen was je moeder nog steeds niet bevallen,’ zegt opa. ‘Je overbezorgde oma besloot de hulp van een arts in te roepen. Maar die twee zigeunerinnen verdroegen de man niet en beletten hem zijn werk te doen.’

Raadselachtig en vingervlug verdween zijn doktersgereedschap en zelf werd hij door brutale handen de Andarax in geduwd.

Volgens mijn moeder was mijn vader op dat moment in Nederland, en toen hij eindelijk in Almería aankwam, was ik allang geboren, net als veel zigeuners, aan de oever van de Andarax.

‘Ik lig half te sterven van de pijn, en die vader van je zit doodleuk in Amsterdam, met zijn vrienden in de kroeg,’ zei mijn moeder.

‘Onzin,’ heeft mijn vader altijd gezegd. ‘Vanaf je geboorte ben ik bij je geweest. Je was een couveusebaby.’

Een griezelig kunstwerkje in een vitrinekast, waar ik uren naar gekeken heb.'

Dit moet ik even uitleggen. Mijn moeder vond mij onmiddellijk de schattigste baby die ze ooit had gezien, maar mijn vader schrok zich rot toen hij me voor het eerst zag.

'Je leek op een gedroogde pruim,' zegt hij. 'Maar gelukkig werd je al snel een mooi jochie.'

En mijn opa zegt: 'Net zoals de Andarax stroomt, Boris, zal jij geen rust kennen. Een reizend leven is je lot.'

Opa kwam naar eigen zeggen net terug van zijn eerste reis naar Moskou. Als een verdwaalde walrus in een te ruime bontjas stapte hij uit het vliegtuig, zette meteen koers naar de Andarax, met een koffer vol boeken over het communisme en de Russische sneeuw nog op zijn kleren. Hij nam mij in zijn armen en zei: 'Marx – zo ga je heten, jongen.'

'Over mijn lijk,' schreeuwde mijn moeder.

'Lenin dan,' zei opa.

'Ben je gek geworden?!' zei oma.

'Vladimir?' vroeg opa.

'Dat krijg ik mijn bek niet uit,' zei mijn moeder.

'Boris,' riep opa.

Mijn moeder knikte. 'Daar kan ik wel mee leven.'

En opa knipte de navelstreng door.

Moskou was een plek vol sombere, chagrijnige mensen. Opa was er teleurgesteld vandaan gekomen. Voor iedereen een gevulde koelkast, dat is altijd zijn

antwoord geweest op mijn vraag wat het communisme nu precies is. Maar daar in Moskou zag hij veel mensen met honger, bedelend om geld.

‘Boris, jij gaat opa laten zien hoe het wel moet, toch? Jij gaat van de wereld een schitterende plek maken!’

Mijn vader weet het zeker: niet opa maar hijzelf heeft me Boris genoemd.

‘Ik vond het een mooie naam. Vandaar.’

En mijn moeder?

‘Je opa kletst maar wat en je vader is een leugenaar. Ik heb je die naam gegeven, omdat je er simpelweg uitzag als een Boris.’

2

Gevaar loert overal. Daarom is het dom te reizen zonder zakmes. Als eerste wil ik zeggen: wie zich moet verdedigen met zijn blote handen, komt niet ver.

De snelweg gaat naar Spanje, door een landschap dat woester wordt. Boomkruinen zwiepen in de wind. Wolken zijn bergen die drijven in de lucht. Onbewoonde huizen leunen tegen elkaar aan of staan zielig alleen. Ik probeer te begrijpen waarom lantaarnpalen langzaam dichterbij komen en dan opeens voorbischieten. Reclameborden schreeuwen 'Phoskitos!', de met room gevulde chocoladekoeken waar ik er elke

dag zoveel mogelijk van naar binnen probeer te werken. Uit de bovenste rand van de snoeprekken in elke kiosk, elk café, elk restaurant, elk pompstation op onze tocht steekt het kartonnen logo: mijn eigen wegwijzer. Ik zie aangereden honden en katten dood langs de snelweg liggen. Ik zie mezelf en mijn moeder in een gebarsten achteruitkijkspiegel.

's Avonds liften we niet. Mijn moeder zegt dat het op de snelweg dan barst van de moordenaars en verkrachters. 'Vieze mannetjes verstopt in de struiken langs de weg. Met in hun ene hand een harde, ongewassen piemel en in de andere een vlijmscherpe dolk.'

Een avond in een motel: het enige raam in onze kamer is van gewolkt glas waardoor je de snelweg niet kunt zien. Muggen dwarrelen rond het knipperende peertje aan het plafond. Over het dak van golfplaten trippelen ratten. Gevaar op de snelweg, maar ook in onze kamer: mijn moeder wijst naar de openliggende stopcontacten, naar de stroomdraden die als voelsprietten uit de muren steken.

'Kijk uit,' zegt ze. 'Straks heb ik een geroosterd zootje. Heb je alle lades al doorzocht?'

'In eentje lag vijftientig peseta's.'

'En in de kasten?'

'Alleen wat mottenballen.'

We springen op het bed. Trampoline in de nacht.

Voor we gaan slapen, meppen we elk met een

schoen kakkerlakken dood. Ze krioelen over de muren, het plafond en op het bed tussen de lakens. Moeder weet dat een kakkerlak zonder kop nog dagen in leven kan blijven. Het gaat erom geen half werk te doen en het insect in één keer te vermorzelen. We kruipen door de kamer, turend onder het bed en de kasten. Echte kakkerlakkendoders, mijn moeder en ik.

Ze slaat met haar schoen op de grond.

‘Zeventien!’ zegt ze.

Wat dacht je van de mensen die hier hebben geslapen? De spiegel boven de wasbak weet hoeveel het er zijn. Ze hebben hier hun lucht uitgeademd, huidschilfers verloren, zweetafdrukken van weet ik hoeveel billen op de wc-bril achtergelaten en zijn vergeten hun haren, flosdraad en stukjes nagel uit het afvoerputje van de douche te halen. ‘Voor je het weet zitten andermans luizen in jouw haar of ben je bezig vlooiën van je huid af te slaan,’ zegt mijn moeder. Ze schudt de lakens van het bed voor de zoveelste keer uit, klopt de kussens op en spuit met haar flesje parfum in de ruimte.

En dan de dromen die achterbleven op het kussen. Dat moeten er duizenden zijn. Van kinderen net als ik of oude mensen met last van hun rikketik, van uitgeputte truckchauffeurs op doorreis, avonturiers, en dromen van verkrachters. Zou iemand hetzelfde gedroomd hebben als ik? Namelijk dat hij van spekkook is en daarom zichzelf opeet?

De man die ons een paar dagen later met zijn auto oppikt moet net als wij naar Barcelona. Hij vertelt over zijn tijd als bokser, over de gewonnen bekercups (die hij later weer is kwijtgeraakt), zijn tegenstanders en de verre landen waar hij heeft gevochten. Hij wijst naar zijn ingedrukte neus, waar vroeger heel wat op los is gebeukt en waarvan hij grijnzend zegt dat het het enige is wat hij aan het boksen heeft overgehouden. Net als bij mij ontbreken in zijn gebit een stuk of wat tanden. Bij hem zijn ze er een keer uitgeslagen door een reusachtige neger uit Cuba. Bij mij waren het melktanden die loslieten.

Mijn moeder zit voorin. Vanaf de achterbank zie ik dat de man geregeld zijn hand op haar knie legt. Uiteindelijk laat hij hem daar rusten om vervolgens over haar bovenbeen te strijken.

‘Je moet met je poten van mijn moeder afblijven,’ zeg ik.

Ze lachen, maar mijn moeder lacht anders dan normaal. Zij lacht omdat hij lacht.

Hij zegt: ‘Ik geef je honderd peseta’s als je je ogen dichtdoet. Dan zie je niet dat ik je mooie moeder kus. En wat je niet ziet, gebeurt niet.’

Mijn moeder duwt zijn hand weg en zegt: ‘En ik geef je honderd peseta’s als je ons bij het eerstvolgende pompstation afzet.’

‘Ik hoef je honderd peseta’s niet,’ zeg ik. ‘Met je platgeslagen mongolenkop.’

‘Boris...’

‘Hij hééft toch een platgeslagen mongolenkop?’

‘En nu mond dicht.’

‘Hijo de puta...’

‘Boris!’

Bij een pompstation worden we afgezet.

‘Ben je boos op me?’ vraag ik mijn moeder.

‘Ik? Hoezo?’

‘Ik schold hem toch uit?’

‘Niks aan de hand. Ik ben niet boos.’

‘Wat denk je? Was het een verkrachter?’

Ze haalt haar schouders op.

‘Dat is in principe elke man, Boris. En een leugenaar. Vaak allebei.’

‘Dus ik ook?’

‘Natuurlijk niet.’

‘Maar ik ben toch een man?’

‘Jij bent tien jaar. Als je goed naar me blijft luisteren, zal het niet zover komen.’